Eerste Kamer der Staten-Generaal

Centraal Informatiepunt

Den Haag, 10 december 2003

Aan de leden en de plv. leden van de Vaste Commissie
voor Justitie

OVERZICHT van stemmingen in de Tweede Kamer betreffende wetsvoorstel:

28463 Wijziging en aanvulling van het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met terroristische misdrijven (Wet terroristische misdrijven)

EINDSTEMMING WETSVOORSTEL: het wetsvoorstel is op 9 december 2003 aangenomen. PvdA, D66, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF stemden voor.
De fractie van de PvdA is daarbij aantekening verleent voor die onderdelen die betrekking hebben op het strafbaar stellen van samenspanning.

AANGENOMEN EN OVERGENOMEN AMENDEMENTEN

Artikel I, onderdelen D, E, F, P, R, T, U, Y en artikel IV
20 (Van Fessem)
Artikel 96, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht is een overleefde wetsbepaling. Het werd in het wetboek opgenomen omdat men bang was dat hetgeen artikel 96, tweede lid, aangaf te ver zou gaan en de politieke vrijheid van denken en handelen zou aantasten. In principe zou een persoon die verdacht wordt van de in het tweede lid omschreven handelingen slechts behoeven te stellen en aannemelijk te maken dat «zijn oogmerk enkel gericht is op het voorbereiden of bevorderen van staatkundige veranderingen in algemene zin». Echter als de over de feiten oordelende rechter niet bewezen verklaart dat de verdachte met het oog op het in de tenlastelegging genoemde misdrijf heeft gehandeld, dan zal hij vrijspreken en dus niet kunnen toekomen aan een beoordeling van de exceptie van artikel 96, derde lid. Daarom is het een overbodige bepaling.
Aangenomen. D66, VVD, CDA, ChristenUnie, SGP en LPF stemden voor.

Amendementen zijn in de volgorde van stemming – op artikelnummer – weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties.
Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8→ **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

Artikel I, onderdeel H
21 (Eerdmans)
Terrorisme vormt een van de belangrijkste bedreigingen voor de democratische wereld in het algemeen en de Nederlandse rechtsstaat in het bijzonder. Elke deelnemer aan een terroristische organisatie beoogt door middel van het toepassen van grof geweld, of het faciliteren daarvan, de fundamenten van die rechtsstaat aan te tasten. Elke deelnemer aan een terroristische organisatie levert een noodzakelijke bijdrage aan de destructieve doelen die deze organisatie nastreeft. Aan deelname aan een dergelijke organisatie moet dan ook een navenante straf zijn verbonden. De maximumstraf van 8 jaar die de regering voorstelt, overigens de minimale maximumstraf die in het Europese kaderbesluit op deelname aan een terroristische organisatie wordt aangegeven, is gezien de ernst van het delict onvoldoende. Met het amendement wordt de maximumstraf op deelneming aan een terroristische organisatie verhoogd tot 15 jaar. Een maximumstraf van 15 jaar op het deelnemen aan een terroristische organisatie past meer binnen het systeem van de Strafwet, waarin ingevolge artikel 93 Sr. Een maximumstraf van twintig jaar of levenslang is gesteld op een aanslag tegen het Rijk en een maximumstraf van 15 jaar voor een aanslag op het leven of de vrijheid van een hoofd van een bevriende staat. Binnen het systeem van de strafwet gelden voor misdrijven gericht tegen het leven als moord en doodslag straffen vanaf 15 jaar (art. 287 Sr.): gezien het feit dat terroristische organisaties het plegen van dergelijke misdrijven tot doel hebben, is ook daarom een strafmaat van 15 jaar voor deelnemers aan die organisaties gerechtvaardigd.
Daarbij komt dat per definitie religieuze en/of politieke motieven aan het lidmaatschap van terroristische organisatie ten grondslag ligt. De kans dat de overtuiging, die heeft geleid tot de deelname aan de destructieve activiteiten van de terroristische organisatie, ook na lange tijd nog zal bestaan is groot. De verhoging van de strafmaat tot 15 jaar stelt in ieder geval de mogelijkheid tot recidive met zeven jaar uit en werkt daardoor ook preventief.
Tot slot beoogt het amendement te voorkomen dat een te groot verschil ontstaat in strafbaarstelling tussen oprichters, leiders of bestuurders van terroristische organisaties als vermeld in het amendement Wilders onder nummer 14, en de deelnemers aan die organisaties. De realiteit leert daarbij ook dat terroristische organisaties vaak geen strikt hiërarchische structuur kennen met duidelijke leiders en duidelijke deelnemers: vaak is alleen maar sprake van zelfstandig, in losse cellen, opererende «deelnemers»: het stellen van een hoge maximumstraf ook op deelneming is daarmee des te meer gerechtvaardigd.
Aangenomen. VVD, CDA, ChristenUnie, SGP en LPF stemden voor.

Artikel I, onderdeel H
14 (Wilders)
Oprichters, leiders en bestuurders van terroristische organisaties zijn de hoofdverantwoordelijken voor de terroristische daden die door hun organisatie worden gepleegd. Daarbij gaat het om daden waarbij het goed of leven van andersdenkenden rücksichtslos wordt vernietigd. Daarmee trachten zij doelbewust de rechtsstaat in haar grondvesten aan te tasten. Hierop past de hoogste straf.
Aangenomen. VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF stemden voor.

VERWORPEN, INGETROKKEN EN/OF VERVALLEN AMENDEMENTEN

Artikel I, onderdeel C

23 (Albayrak)

Dit amendement dient ter bescherming van de rechtszekerheid. Het is onwenselijk dat personen louter op basis van denkbeelden kunnen worden vervolgd. Onder schriftelijke bescheiden kunnen ook worden verstaan transcripties van tap's of schriftelijke verslagen van verhoren.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdelen A en D

12 (De Wit)

Dit amendement strekt ertoe een onderscheid te maken tussen gelegitimeerde uitingen van protest en terroristische misdrijven. Het ontbreken van het bestanddeel «wederrechtelijk», waardoor de handelingen niet strafbaar hoeven te zijn om aangemerkt te worden als «terroristisch», leidt er onder omstandigheden toe dat demonstranten en activisten onder de definitie van het terroristische oogmerk vallen.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdelen A en D

13 (De Wit)

Dit amendement maakt ongedaan dat een deel van de bevolking ernstige vrees aanjagen onder de definitie van terrorisme valt, waarmee niet is gezegd dat deze handeling toelaatbaar is. Het voorstel van de regering is een uitbreiding van artikel 1 van het Kaderbesluit Terrorisme. Het is bovendien onwenselijk dat het voorstel mogelijk maakt dat activisten en demonstranten onder omstandigheden als terroristen in juridische zin worden beschouwd.

Verworpen. SP en GroenLinks stemden voor.

Artikel I, onderdelen D, E, F, P, R, T, U, Y en artikel IV

17 (Albayrak)

Strafbaarstelling van samenspanning is vanuit onze rechtsgeschiedenis en rechtspraktijk ongebruikelijk. Nu is samenspanning alleen strafbaar als het om «politieke delicten» gaat. De strafbaarstelling van samenspanning in geval van terroristische misdrijven gaat verder dan het Europese kaderbesluit en is daarom niet noodzakelijk voor een effectieve bestrijding van terrorisme. Bovendien bestaat de mogelijkheid dat door de ruime omschrijving van het begrip samenspanning de rechtszekerheid wordt aangetast.

Verworpen. SP, GroenLinks en PvdA stemden voor.

Artikel I, onderdeel D

15 (Vos)

Dit amendement strekt ertoe dat een terroristisch oogmerk aanwezig wordt geacht indien wordt vastgesteld dat opzettelijk gevaar voor de gezondheid of veiligheid van een of meer

personen is veroorzaakt. Daarmee wordt het terroristisch oogmerk meer objectief bepaalbaar en zullen «reguliere» demonstranten en activisten buiten de definitie van het terroristisch oogmerk vallen.
Verworpen. GroenLinks en PvdA stemden voor.

Artikel I, onderdelen E, F, P, R, T, U, Y en artikel IV
16 (Vos/Albayrak)
Dit amendement strekt ertoe dat de officier van justitie niet tot vervolging overgaat indien de uitvoering van het terroristisch misdrijf waartoe werd samengespannen niet is gevolgd of zal volgen tengevolge van vrijwillig terugtreden van de overtreder, hetgeen moet blijken uit controleerbare feiten of omstandigheden. Het is gewenst dat, anders dan, doch aansluitend aan vrijwillige niet-voltooiing van een poging of voorbereiding tot een (terroristisch) misdrijf, in dit geval geen strafbare vervolging plaatsheeft.
Verworpen. SP, GroenLinks en PvdA stemden voor.

Artikel I, onderdelen E, F, P, R, T, U, Y en artikel IV
24 (Albayrak)
Dit amendement heft de strafbaarheid van voorbereiding van en poging tot samenspanning met betrekking tot een misdrijf met een terroristisch oogmerk op. Het gaat binnen het Nederlands rechtssysteem te ver om op basis van louter een verdenking van een voorbereiding van/poging tot genoemd misdrijf uitgeleverd te kunnen worden.
Verworpen. SP, GroenLinks en PvdA stemden voor.

Artikel I, onderdelen G en H
18 (Albayrak)
Dit amendement beoogt de duidelijkheid die de Hoge Raad heeft gecreëerd ten aanzien van het deelnemen aan een criminele organisatie in stand te houden. De verwijzing in artikel 140a lid 3 naar lid 4 van artikel 140 kan de indruk wekken dat er een uitzondering wordt beoogd op de door de Hoge Raad geformuleerde eisen van deelneming aan een criminele organisatie die luiden 1) dat de betrokkene in zijn algemeenheid weet dat de organisatie tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven en 2) dat de deelnemer een aandeel moet hebben in of ondersteuning biedt aan gedragingen die strekken tot of rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het terroristische oogmerk van de organisatie. Aangezien het genoemde lid slechts verwarring schept is het overbodig en onwenselijk.
Verworpen. SP, GroenLinks en PvdA stemden voor.

Artikel I, onderdeel H
22 (Eerdmans)
Het amendement maakt dat de organisaties die in EU-verband zijn gekwalificeerd als terroristische organisaties, zonder meer ook in Nederland als terroristische organisaties te boek komen te staan. Voorbeeld van organisaties op deze lijst: Al Aqsa Martelarenbrigades, Hamas, Palestijnse Islamitische Jihad, de Abu Nidal Organisatie en Lichtend Pad (Sendero Luminoso). In een mogelijk proces voor een Nederlandse rechter tegen een deelnemer aan een organisatie die op de EU-lijst van terroristische organisaties voorkomt hoeft ingevolge het amendement niet meer apart het terroristische karakter van de organisatie bewezen te worden. Met de vermelding op de EU-lijst is dit immers een feit geworden. De bewijsvoering tegen

een deelnemer of leider van een terroristische organisatie wordt met het amendement vergemakkelijkt. In internationaal perspectief valt de werking van het amendement te vergelijken met de Terrorism Act 2000 zoals die in Groot-Brittannië van kracht is: deze Act omvat onder andere een lijst van organisaties die in Groot-Brittannië verboden zijn, waaronder een het merendeel van de organisaties die op voormelde EU-lijst staan. Verder gaat van het amendement een preventief signaal uit naar diegenen die in Nederland willen deelnemen aan een terroristische organisatie die op de EU-lijst staat, maar niet in Nederland verboden is: deelname aan een dergelijke organisatie wordt met het amendement immers direct strafbaar.
Verworpen. VVD en LPF stemden voor.

Artikel I, onderdeel P
19 (Albayrak)
Dit amendement beoogt de strafbaarstelling van het werven voor gewapende strijd te beperken tot het werven voor organisaties die vermeld staan op de zogenaamde EU-lijst van terroristische organisaties. Aangezien niet elke vrijheidsstrijder een terrorist hoeft te zijn, is het onwenselijk dat elke organisatie die in Nederland werft voor gewapende strijd strafbaar is.
Verworpen. GroenLinks en PvdA stemden voor.

MOTIES

25 (Wilders) over de ontwikkeling van wetgeving over de toelaatbaarheid en wijze van gebruik van AIVD-informatie in strafzaken.
Aangenomen. VVD, CDA en LPF stemden voor.

26 (Van Fessem) inzake de vervolging van dieren/eco-activisten.
Aangenomen. VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF stemden voor.

27 (Dittrich) inzake uitbreiding van de definitie van "gewapende strijd" in artikel 205.
Aangenomen met algemene stemmen.